

REPOLA-SEURA R.Y.

Repolainen 67

Jäsentiedote 1/2014

www.repola-seura.net

Repolainen

Repola-seura ry:n jäsenlehti

Número 67, 1/2014, helmikuu

Numeron 68 aineisto lähetettävä päätoimittajalle 14.4.2014 mennessä

Päätoimittaja

Pertti Rannikko

pertti.rannikko@uef.fi

puh. (013) 717422

Huhtilammentie 945, 82160 Oskola

Toimittajat

Valentina Afanassieva

Ville Päänttönen

Kuvatoimittaja

Raimo Määttä

Repola-seura ry

Hallituksen ja toimihenkilöiden yhteystiedot ovat takakannen etusivulla. Seuran nettisivut ovat osoitteessa www.repola-seura.net, josta löytyy myös vanhoja Repolaisen numeroita.

Jäsenhakemukset ja osoitteenmuutokset

Jäsensihteeri Päivi Kiiskinen, Kiehiskuja 3, 80140 Joensuu,
gsm 050 599 1364, paivi.kiiskinen1@gmail.com

Vuosijäsenmaksu 18 €, ainaisjäsenmaksu 150 €, kannatusjäsenmaksu 100 €, vapaaehtoinen tukimaksu 10–30 €, perheenjäsenmaksu puolisoista ja alle 15-vuotiaasta lapsesta 0 €. Seuran pankkitili: Op Polvijärvi FI05 5354 0420 0466 26.

Painopaikka: Kirjapaino PR-Offset, Joensuu

Kansikuva: *Olga Lazareva (os. Rigoeva) käymässä syntymäkylässään Koropissa vuonna 2002. Koropin kylä sijaitsi parin kilometrin päässä Tuulijärvestä, joka on tämän Repolaisen teemana (kuva Juri Kilinin kokoelmasta).*

Vuosikokouksessa keskustellaan Ontajärvestä

Repola-seuran vuosikokous pidetään lauantaina 29.3.2014 Joensuuissa Ortodoksisessa Kulttuurikeskuksessa (tarkemmin lehden takakannessa). Esillä ovat tavanomaiset vuosikokousasiat (vuosikertomus löytyy tämän lehden sivulta 18). Toivottavasti innokasta keskustelua synnyttävät myös tulevan toiminnan ideointi ja suunnittelu. Eräs seuran piirissä syntynyt uusi ajatus on tutustuminen Ontajärven kylään, joka sijaitsee noin sata kilometriä Repolaa idempänä (tarkempi sijainti ilmenee Repolaisen 66 takakannen kartasta). Liikenneyhteydet Ontajärvelle ovat paremmat kuin Repolaan, sillä hiekkatietä tarvitsee ajaa vain 35 kilometriä. Ontajärven voitaisiin käydä tutustumassa esimerkiksi ensi kesän Repolan matkan yhteydessä, jolloin ensimmäinen yö majoituttaisiin siellä ja jatkettaisiin matkaa seuraavana päivänä Repolaan. Toinen mahdollisuus on järjestää Ontajärvelle erillinen matka. Seuran hallitus pyytää halukkaita matkalaisia kertomaan mielipiteensä näistä vaihtoehdoista.

Ontajärvestä saadaan lisätietoa jo vuosikokouksessa. Teuvo Kivilainen Tuupovaaran Öllölälästä on kutsuttu kertomaan Ontajär-

ven kylästä sekä öllöläläisten ja ontajärveläisten yli 20 vuotta kestäneestä yhteistyöstä. Puhettaan hän havainnollistaa vuosien varrella ottamallaan valokuvilla. Kyli- en välinen yhteistyö alkoi jo vuonna 1992 ja on jatkunut säännöllisenä tapaamisina näihin päiviin asti. Teuvo on ollut alusta lähtien yhteistyön henkilöitymä öllöläläisten puolella.

Ennen Ontajärveä Repola-seuran jäsenillä on kuitenkin mahdollisuus tutustua Tuulijärveen, joka on Repolaisen tämän numeron teemana. Kun Ontajärvi sijaitsee Mujejärven piirin itäisimmässä nurkkauksessa, on Tuulijärvi puolestaan aivan piirin länsilaidalla. Tuulijärven seutu on ollut jo usean vuosikymmenen ajan asumaton rajavyöhykettä, jonne ei ilman erikoislupia pääse. Kuten tämän lehden artikkeleista ilmenee, on elämä Tuulijärven rannoilla ollut kuitenkin aikaisemmin hyvin vilkasta. Viihtyisiä lukuhetkiä Tuulijärven tarinoiden parissa.

Pertti Rannikko

Tuulijärvi

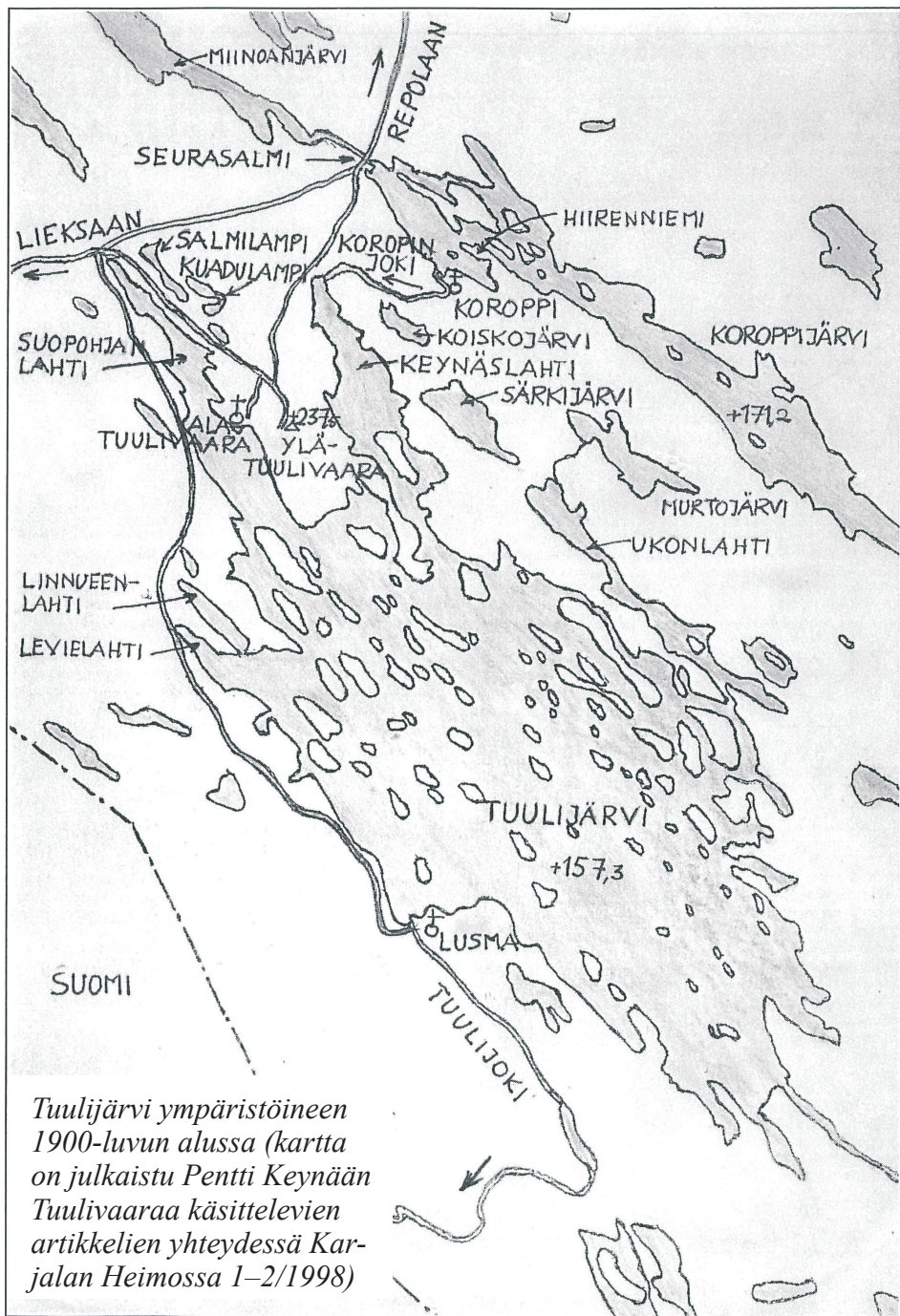
Repolan pitäjän itäisimmät kylät sijaitsivat aikoinaan Tuulijärven rannalla aivan Suomen rajan tuntumassa. Tuulijärveä ja sen lähiympäristöä on kuvattu viereisen sivun kartassa. Tuulijärven vedet laskevat Tuulijokea pitkin Suomen puolelle yhtyen Ruunaan alueella Lieksanjokeen. Tuulijärvi on kooltaan lähes Lieksajärven kokoinen; molemmat ovat pinta-alaltaan yli 200 neliökilometriä. Tuulijärvessä on paljon saaria. Tarinan mukaan joku lappalainen yritti aikoinaan laskea saarten määrän yöpymällä kesällä joka yö eri saarella. Kesä loppui ennen kuin saaret loppuivat.

Ennen maanteiden rakentamista kulki seudun tärkein kauppareitti Tuulijokea pitkin Tuulijärvelle ja sieltä maitse Kolvasjärvelle, josta edelleen Lieksajärvelle. Kaupankäynti painottui pitkälti talviaikaan, sillä kulku oli vesistöjä seurailevilla rekireiteillä vaivattomampaa kuin kesällä. 1800-luvun puolivälistä lähtien Tuulijärveä ja Tuulijokea pitkin alettiin uittaa Itä-Suomen sahoille tukkipuuta.

Viereisen sivun kartta kuvaa tilannetta viime vuosisadan alussa, jolloin alueella oli kolme asuttua kylää. Tuulijoen suussa, sen itäisellä rannalla olleesta Lusmasta oli

matkaa rajalle alle kymmenen kilometriä. Tuulijärven pohjoisrannalla ollut Tuulivaara muodostui kahdesta taloryhmästä: vaaralla sijainneesta yläkylästä ja vaaran juurella, järven rannalla sijainneesta alakylästä. Alueen kolmas kylä, Koroppi, sijaitsi Tuulijärven koillispuolella, pitkän ja kapean Koroppijärven rannalla, kohdassa, jossa alkaa pari kilometriä pitkä, Tuulijärveen laskeva Koropinjoki. Vuonna 1905 Lusmassa oli 98 asukasta, Tuulivaarassa 90 ja Koropissa 61.

Neuvostomallinen metsätalous tuli Tuulijärven ympäristöön täydellä teholla 1950-luvulla. Muualta Neuvostoliitosta tuotiin suuret määrät metsä- ja uittotyövoimaa, jotka asutettiin uusiin metsätyökyliin (kartta tuon ajan kylistä Repolaisen 53 keskiaukeamalla). 1960-luvulla Tuulijärven ympäristön kolmessa kylässä – Lusmassa, Tuloksessa ja Vostotsnyissä – asui yhteensä yli 1 000 ihmistä. Puuvarat kuitenkin ehtyivät nopeasti Tuulijärven ympäristöstä. Uitto Tuulijoella lopetettiin ja kylät tyhjennettiin. 1970-luvun alkuvuosista lähtien Tuulijärven ympäristö on ollut asumaton rajavyöhykettä, jossa liikkuminen vaatii erityisluvan.

*Tuulijärvi ympäristöineen
1900-luvun alussa (kartta
on julkaistu Pentti Keynään
Tuulivaaraa käsittelevien
artikkelien yhteydessä Kar-
jalan Heimossa 1-2/1998)*

Unelmia Tuulijärveltä

Tuulijärven seutu on raja-alueena joutunut kärsimään monenlaisista taisteluista ja konflikteista, joista historian-tutkijat ja kirjailijat ovat kirjoittaneet lukuisia tarinoita. Koska ongelmia on jo paljon kuvattu, sivuutetaan ne tässä kirjoituksessa tietoisesti. Ristiriitojen sijaan keskitytään unelmiin, joiden kohteena Tuulijärvi on vuosikymmenten saatossa ollut. Niin kuin unelmatkin esiteltävät tapaukset ovat katkelmallisia pilkahduksia ja rajoittuvat ajankohtiin, jotka ovat olleet unelmoinnille otollisia. Ne kuvaavat sitä, minkälaisia ajatuksia ja toiveita Tuulijärvi ja sen ympäristö ovat eri aikoina ja eri ihmisissä synnyttäneet.

Kareliaaninen unelma erämaajärvestä

Monet 1800- ja 1900-lukujen vaihteen Karjalan matkaajat kävivät Tuulijärvellä tai kulkivat sen kautta. Perusteellisimmin Tuulijärveä on kuvannut Juhani Aho, joka kävi siellä seurueineen heinäkuussa 1892. Aho kirjoitti Tuulijärvellä käynnistään Päivälehteen useamman matkakertomuksen, joissa hän ylistää järven erämaista luontoa ja kalevalaista tunnelmaa:

Tuulijärvi, tuo suuri autio selkä rajan toisella puolella, oli meihin jo ensi näkemällä vaikuttanut ihmeen runollisesti ja niin sanoakseni satumaisesti, kun

synkän korven sisästä yht'äkkiä tulimme sen rannalle ja näimme sen tyynen, laajan pinnan, jota ympäröi kaikkialla rikkomaton havumetsäinen kehys..... En ole aavoilla merillä, en synkimmässä korvessakaan tuntenut itseäni niin täydellisesti kasvotusten luonnottarien kanssa kuin tällä venetaipaleella Tuulijärvellä. Samalla kuin se oli synkkää, oli siinä jotakin äärettömän lapselistakin, viatonta, itsetiedotonta ja turmeltumatonta.

Erämaajärven lisäksi Ahoon teki suuren vaikutuksen paikallisen soutajan kertomat sadut; ne ”tuntuivat kuin juuri tässä ympäristössä syntyneiltä”.

Tuulijärven tyttö ja unelma uudesta Karjalasta

Kolmekymmentä vuotta Ahon seurueen käynnin jälkeen rajantakaisessa Karjalassa alettiin rakentaa sosialismia. 1920-luvun puolivälissä oli muutaman vuoden rauhallisempi kausi, jolloin oli aikaa unelmoida. Noihin vuosiin ajoittui vuonna 1917 Lusman kylässä syntyneen Raija Feodorovan lapsuus. Raijan äiti oli Suomessa syntynyt Hulda (os. Vilenius), jonka jälkeläisten vaiheista on Repolaisessa aikaisemminkin kerrottu. Kirjailija Salli Lund haastatteli Raija Feodorovaa 1970-luvun alussa Petroskoissa ja kirjoitti Raijan lapsuus- ja nuoruusvuosista artikkelin *Punalippuun*. Tuulijärven tytön lapsuutta luonnon ehdoilla kuvataan seuraavasti:

Lumi liikehti suksen kupeella. Tyttö harppasi edellisenä päivänä virittämäänsä ansaa kokemaan kouraten kuin ilves tottuneesti lumen pinnan alle. Ja niin kuin aina metsäkana pyristeli päästäkseen irti. Mutta eipäs. Niin ei käynyt. Ote piti kuin aina ennenkin. Tytön koti sijaitsi kylän laitamalla metsän tuntumassa. Metsä olikin korveneläjän antoisa ja aina täysi ruoka-aitta. Sen kun astelet vähän matkaa, jo näet jäniksen hyppelehtineen tuttavia viittosiaan vitilumen selkään. Feodorovien hyväntuulisella Antti-isännällä löytyi kotitarpeeksi aina kättä pitempää, haulikko säilytettiin tuikitärkeässä käyttökunnossa. Jänispaisti ja linnunliha ei Hulda-emännän valjastetusta ruokapöydästä puuttunut.

Vladimir Konstantinov vaimonsa Annan ja tyttärensä Tamaran kanssa veneilemässä Tuulijärvellä vuonna 1963 (kuva Juri Kilinin kokoelmasta)

Raijan lapsuusvuosien keskeisin kokemus Tuulijärven luonnonläheisen elämän ohella oli neuvostojärjestelmän tulo alueella. Kyliin avattiin kouluja ja punanurkkia, lukutaidottomia talonpoikia opetettiin lukemaan sekä perustettiin pioneeri- ja komsomol-osastoja huolehtimaan nuorison aatteellisesta kasvatuksesta. Nuori koululainen Raija Feodorova oli innokkaasti mukana uuden yhteiskunnan rakentamisessa, kuten seuraavasta Salli Lundin kuvauksesta ilmenee:

Neuvostoaika oli soutanut Tuulijärvelle punaisin tuulissa pullistuvien purjein. Väki otti vastaan uuden ajan toiveittensa toteuttajana. Korpikylän elämää uudistavana. Niinpä alkeiskoulussa maailman viisauden aakkosia lueskeleva Raija aloitti yhteiskunnallisen osallistumisen toisten kyläläisten mukana. Oli työtä paljon. Vanhoillisuutta oli karstittava. Lukutaitoa opetettava. Raija Feodorovakin opetti vanhemmalle polvelle ”kirjataittoa”. Tyttö oli topakka ja täynnä palavaa innostusta. Kylässä elämä muuttui. Tuli sisältörikkaaksi. Se tempasi matkaan aivan kuin virta lastun.

Raijan lapsuus Tuulijärven rannoilla päättyi nuorena, sillä lahjakas tyttö lähetettiin 12-vuotiaana

Petroskoihin keskikouluun. Sen suoritettuaan hän jatkoi opintoja, valmistui opettajaksi ja teki työuransa Petroskoissa (tarkemmin Repolaisessa 53).

Unelma suojelu- ja retkeily-alueesta

Sosialismin romahtamisen jälkeen keskusteltiin Suomessa paljon yhtäältä lähialueidemme valtavista ympäristöongelmista ja toisaalta siitä, että monet ekosysteemit olivat rajan takana säilyneet paremmin kuin Suomessa vanhakantaisen ja tehottoman metsätalouden ansiosta. Neuvostomallinen metsätalous jätti jälkeensä kaksijakoisen metsärakenteen, sillä loppuun haktujen metsäaukeiden vastapainona olivat laajat koskemattomat alueet. Kauempana kuljetusreiteistä sijainneet metsät olivat jääneet hakkuiden ulkopuolelle, joten niistä muodostui laajoja yhtenäisiä erämaa-alueita. Myös Tuulijärven alueelle suunniteltiin kansallisuistoa, minkä vuoksi suomalaiset luonnonsuojeluasiantuntijat tekivät elokuussa 1994 retken Tuulijärven ympäristöön. Tuulijärven pohjoispuolella sijaitseva ”koskematon” ympäristö teki heihin pysäyttävän vaikutuksen, mikä ilmenee heidän Ympäristö -lehteen kirjoittamastaan artikkelista:

Paikoin tunne ja vaikutelma metsän koskemattomuudesta oli todella pysäyttävä. Luonnon-tilaisuuden pitkää jatkuvuutta metsässä kuvaa se, että samassa metsikössä oli järeitä eläviä mäntyjä, kuolleita keloutuvia mäntyjä, pystyssä olevia vanhoja, suuria mäntykeloja ja kaatuneita sammaloituneita, paksuja hitaasti lahoavia keloja. Oman elämän mittakaava kutistui hetkeksi, kun mielti ympärillään näkemäänsä puiden jatkumoa. Miten kauan oli siitä, kun tuo maahan kaatunut, jo osin pehmennyt, jäkälien ja sammaleiden peitossa oleva, puolimetriä paksu kelo oli ollut pieni, elävä taimi?

Mielikuva Tuulijärvestä hiljaisena erämaana oli mielessä myös Oiva Potinkaralla, kun hän vuonna 2008 kirjoitti Lieksan Lehteen artikkelin otsikolla ”Unelma Tuulijärvestä”. Hän oli työskennellyt vuosikymmeniä Metsähallituksen palveluksessa Lieksassa ja Tuulijärvelle oli matkaa hänen työmailtaan vain muutama kymmenen kilometriä. Potinkara unelmoi Tuulijärvestä elämyksiä retkeilijöille tarjoavana hiljaisena erämaajärvenä:

Monen matkamiehen haaveena on päästä todelliseen erämaan rauhaan. Kauas pois pörisevien ja öljynkatkuisten härveleiden melusta... Olisipa jossakin vielä reitti vain jalkapelillä, retkeilykanootilla tai soutuveneellä suoritettavalle retkelle..... Monelle olisi suuri elämys päästä vieläkin kauemmaksi. Kulkea hiljaisilla ”kulkuneuvoilla” vaikkapa Tuulijoen Aittokoskelta Venäjän puolelle Lusmaan ja edelleen siellä aukeavalle Tuulijärvelle.

Luoksepääsemätön kotikylä

Tuulijärvestä puhuimme myös heinäkuussa 2012 Repolassa Nina Tsurkon keittiöpöydän ääressä. Juhani Ahon Tuulijärven matkas-

Ljudmila Rigoeva, Nina Maljutina ja Irina Kurchenko (os.Filippova) Koroppijärvellä vuonna 1968 (kuva Juri Kilinin kokoelmasta)

ta oli kulunut lähes päivälleen 120 vuotta. Ninna voitaisiin kutsua isotätinsä Raija Feodorovan tavoin Tuulijärven tytöksi. Raijan tavoin Nina syntyi Lusmassa, tosin 40 vuotta myöhemmin vuonna 1957. Mutta muuttaessaan pois syntymäkylästään molemmat olivat 12-vuotiaita. Nina ei kuitenkaan muuttanut Petroskoihin kuten isotätinsä vaan perheensä mukana 50 kilometrin päähän Repolaan (Ninasta lisää Repolaisessa 65).

Ninan keittiön pöydän ääressä heinäkuisena lauantai-iltana oli Tuulijärveä muistelemassa myös hänen naapurinsa Raija Tsurko. Nina ja Raija olivat naimisissa Tsurkon veljesten kanssa, jotka olivat tulleet Valko-Venäjältä Repolan alueelle metsätöihin. Veljekset ovat jo kuolleet, joten kälykset asuvat yksin taloissaan. Myös Raija on asunut Tuulijärven rannalla, sillä hän asui Tuloksen metsätyökylässä mentyään naimisiin. Hän on Ninna huomattavasti vanhempi, joten molempien muistot Tuulijärvestä ajoittuvat lähinnä 1960-luvulle.

Ninan ja Raijan muistot Tuulijärvestä ja elämästä sen rannoilla ovat hyvin samankaltaiset. Kylät sijaitsivat kauniilla paikalla veden äärellä ja järvestä sai isoja kaloja. Lossi kulki Tuulijärvellä Lusman, Tuloksen ja Vostotsyin kylien väliä. Sekä Lusmassa että Tuloksessa

oli alakoulu, lastentarha, kauppoja, terveysasema sekä klubi, jossa näyttettiin elokuvia ja järjestettiin tansseja. Nina muistelee, miten juhliessa isä soitti haitaria ja hän lauloi siskonsa kanssa. Kun perheissä ja kylissä oli paljon ihmisiä, oli elämä parhaimmillaan.

Elämä Tuulijärven kylissä sammui kuitenkin nopeasti, kun uitto ja metsätyöt 1970-luvun alussa lopetettiin. Kaikkien oli lähdettävä, kun työt loppuivat ja koulut ja kaupat suljettiin. Rajavyöhykkeellä sijaitsevan Tuulijärven rannalla eivät edes paikalliset asukkaat ole saaneet käydä. Nina ja Raija kuitenkin tietävät kertoa, että kaksi varakasta pietarilaista on rakennuttanut Tuulivaaralle perheilleen kesähuvilat. Repolassa ihmiset voivat nähdä pimeällä, kun nämä lentävät helikopterilla huviloilleen, joita vartioidaan heidän poissa ollessaan koirien kanssa.

Nina ja Raija eivät ole poismuutonsa jälkeen päässeet käymään Tuulijärven kylissä. Raija kertoo, että hänellä oli aikaisemmin ikävä Tulokseen, mutta nyt hän ei halua edes käydä siellä. Nina ikävöi nuorempana Lusmaa ja haluaisi käydä katsomassa lapsuutensa paikkoja.

Pertti Rannikko

Koropista Lieksaan

Lieksan Tiensuussa pitkän kauppiasuran tehnyt Viktor Mauranen oli Repolan pakolaisia. Viktor syntyi Koropin kylässä juhanuksena 1915 ja kuoli 93-vuotiaana Lieksassa marraskuussa 2008. Hänen elämänvaiheissaan heijastuvat viime vuosisadan monet yhteiskunnalliset muutokset ja ihmisten kohtalot Suomen ja Venäjän rajaseudulla.

Pakomatka Lieksaan

Elämä Maurasten kotiseudulla Repolan Koropin kylässä muuttui levottomaksi syksyllä 1921. Punaiset veivät aseita etsiessään mukanaan perheen isän Iljan vankeuteen Petroskoihin. Tammikuussa 1922 perheen äiti Pelagea päätti paeta

nuorimpien lasten kanssa taistelujen keskeltä Suomeen. Bolsevikit olivat ampuneet aiemmin naapurin tyttöä päähän.

Talon kahdesta hevosesta paikalliset punaiset olivat vieneet toisen ja valkoiset toisen, joten oma apu oli tarpeen. Neuvokas äiti peitteli pienimmät lapset ja kaksi orpopoi-

Viktor Mauranen kotonaan Lieksassa kevättalvella 2003. Lapsuudesta Koropissa oli muistona valokuvan perusteella maalattu taulu (kuva Asko Saarelainen)

Maurasten kotitalo Koropissa jatkosodan aikana. Talo oli aiemmin kylän suurin. Ennen sotia neuvostoliittolaiset olivat muuttaneet sen navetaksi

kaa rekeen, ja veti heidät talvitietä pitkin Tuulivaaran kautta Kivivaaraan. Matkaa oli toistakymmentä kilometriä. Vanhemmat lapset auttoivat parhaansa mukaan reen vetämisessä.

Raskas matka ei sujunut ongelmitta. Noin puoli tuntia vaivalloista matkaa tehtyään huomattiin, että Viktor-poika puuttui. Reki käännettiin ympäri ja palattiin noutamaan lähtökiireessä unohtunutta kuusivuotiasta poikaa. Viktor löytyi – hän oli ollut laskemassa mäkeä navetan ylisillä! Nyt yhdeksänhenkinen seurue suuntasi uudelleen kohti Kivivaaran rajaa, josta Annisisar kävi hakemassa uupuneet matkaajat Lieksaan Kauppayhtiöltä saamallaan hevosella.

Kymmenlapsisen perheen vanhimmat pojat olivat tulleet jo ai-

emmin kaupan palvelukseen Lieksaan. Myös perheen isä Ilja pääsi pakenemaan perheensä luo elokuussa 1922.

Koroppijärven rannalle Maurasilta jäi omavarainen, ajan mittapuun mukaa vauras maatila. Tilalla oli oma mylly, 6–8 lehmää ja kaksi hevosta sekä lisäksi pienkarjaa. Tilan pinta-ala oli yli 90 hehtaaria. Mauraset olivat omavaraisia viljan suhteen. Perunaa, kalaa ja leipää riitti myös myyntiin.

Pitkä kauppiasura

Helmikuussa 1928 Viktor meni kauppa-apulaiseksi Anna ja Antti Horttanaisen kauppaan Tiensuuhun. Sinne tarvittiin apulaista pilkkomaan puita, kantamaan vettä mäen alla olevasta lähteestä ja aut-

tamaan kaupan töissä. Lisäksi Viktor ajoi rahtia Lieksan keskustasta Tiensuun kaupalle. Ensimmäisiä rahdinajojaan 12-vuotiaana hän muisteli seuraavasti: ”Kauppayhtiöllä kuorman tekijät niistivät minulta nenän, nostivat tavarakuorman päälle ja sanoivat, että alahan poika ajella”.

Elämäntyönsä Viktor Mauranen teki Lieksassa kauppiana, kuten veljensä Pekka, Juho ja Valde. Vuonna 1955 Viktor osti Tiensuun kaupan Antti Horttanaiselta. Kaupasta löytyi kaikki, mitä vain pyytää osasi. Olipa kyse pyhävaatteista, jauhoista, heinästä tai vaikkapa rakennustarvikkeista. Viktor jatkoi kaupan pitoa samalla paikalla vuoteen 1977 saakka.

Kaupan lopettamiseen vaikutti

asiakaskunnan hiljeneminen ja ennen kaikkea Annikki-puolison kunnan heikkeneminen. Viktor toimi vaimonsa omaishoitajana 16 vuotta. Tämän jälkeen hän jatkoi samalla reseptillä, jolla hän oli 78-vuotiaaksi asti jaksanut hoitaa puolisoaan kotona. Reseptiin kuului sinnikkyys sekä itsensä liikkeellä pitäminen säännöllisesti tekemällä kaksi kävelylenkkiä päivässä.

Viktor tunnettiin myös innokkaana ravi- ja suomenhevosmiehenä. Vuosikymmenten aikana hän omisti kymmeniä hevosia ja kilpailikin niillä. Hevosilla ajettiin myös liikkeen ajoja, sillä siihen aikaan oli kotiinkuljetus. Viktor tuli Pielisjärven Hevosystäväinseuran johtokuntaan vuonna 1959 ja toimi seuran puheenjohtajana 1966–1979.

Viktor Mauranen palaamassa jatkosodasta Kivivaarassa 26.9.1944

Jatkosodassa Repolassa

Talvisodassa Viktor Mauranen taisteli Lieksassa Nurmijärvellä. Jatkosodan hyökkäysvaiheessa hän palveli JR 10:n Kolmannessa pataljoonassa viestimiehenä. Heinäkuun alussa 1941 Viktor pääsi käymään kotiseudullaan Koropissa yhdeksäntoista vuoden tauon jälkeen, kun suomalaisjoukkojen hyökkäys eteni Tuulivaaran ja Repolan kautta Rukajärvelle. Kotitalo oli tuolloin muutettu navetaksi. Suomalaiset kunnostivat talon sodan aikana autokorjaamoksi.

Jatkosodan vuosina Mauranen palveli Rukajärven suunnalla kirjuriupseerina ja taistelulähetialupseerina. Lomamatkoillaan hänellä oli tilaisuus kulkea Lieksaan kotikylänsä kautta. Viimeisen kerran Viktor Mauranen ylitti rajan Kivivaarasta 26. syyskuuta 1944 palatessaan suomalaisjoukkojen mukana Repolasta. Tämän jälkeen raja sulkeutui lähes viideksikymmeneksi vuodeksi.

Matka lapsuuden kotiseudulle

Kesällä 1992 Viktor Maurasella oli mahdollisuus vieraillla syntymäpaikallaan Koropissa omien poikiensa kanssa. Matka tehtiin Kuhmon Vartiuksen kautta. ”Siellä ei ollut hirttä hirren päällä, ja kaikki rakennukset oli purettu” muisteli Viktor käyntiään kotiseudullaan lähes viiden-

kymmenen vuoden tauon jälkeen.

Sodan jälkeen kylässä oli ollut metsätyökeskus, mutta 1990-luvun alussa se ei enää ollut toiminnassa. Rajavartioston kasarmi sijaitsi kolmen kilometrin päässä Maurasten kotitalosta. Toisen kerran Viktor kävi Koropissa viisi vuotta myöhemmin. Kevättalvella 2003 hän muisteli kotonaan Lieksassa tuota käyntikertaa: ”Kotitalon kauniilla paikalla palasi mieleeni seitsemänkymmmentä vuotta sitten vietetyt vanhat lapsuusajat ja leikkitantereet. Silloin piti hiljentyä mielesään.”

Isänmaallisuus, yhteen hiileen puhaltaminen ja vanhempien ajatusten kuunteleminen. Nämä asiat Viktor Mauranen, 90-vuotias kahden sodan veteraani ja karjalaisten kauppiasperinteiden jatkaja, antoi elämänohjeeksi lieksalaisille nuorille kansallisen veteraanipäivän juhlassa vuonna 2006. Repolan poika tiesi omakohtaisesti, mistä hän puhui.

Asko Saarelainen

Lähteet:

Kirja Hukan Hännän mitalla – Rajaseudun historiaa Lieksasta (2004) sekä

Lieksan Lehden artikkelit Tapani Mauranen: Muistokirjoitus – Viktor Mauranen 93 vuotta ja Lotta Kallio: Vuodet täynnä elämää.

Mujejärven ja Lieksan yhteistyö jatkuu

Repolaisessa 64 kerrottiin lieksalaisten lähetystön helmikuussa 2013 tekemästä neuvottelumatkasta Lentieraan. Joulukuun puolivälissä yhteydenpito sai jatkoa, kun Mujejärven piirin johtoa vieraili Lieksassa. Vierailulla allekirjoitettiin yhteistyösopimus Lieksan kaupungin ja Mujejärven piirin välillä. Lisäksi vieraat tutustuivat lieksalaisiin yrityksiin ja kaupungin hallintoon. Mukana vierailulla olivat Mujejärven piirin uusi johtaja Akulina Safonenko, piirihallinnon johtaja Tamara Putrolainen, kaupunginjohtaja Ljudmila Barinkova sekä kyläpäälliköt Sergei Kozlov Lentierasta ja Mihail Zaitsev Pieningästä.

Inarin rajanylityspaikka yhteistyösopimuksessa

Inarin rajanylityspaikan toiminnan kehittäminen ja käytön lisääminen matkailun ja elinkeinoelämän tar-

peisiin on esillä Lieksan kaupungin ja Mujejärven piirin välillä vierailun yhteydessä allekirjoitetussa ystävyyden ja yhteistyön sopimuksessa.

Piirihallinnon johtaja Tamara

Vasemmalta Pieningän kyläpäällikkö Mihail Zaitsev, Mujejärven piirihallinnon johtaja Tamara Putrolainen sekä Lentieran kyläpäällikkö Sergei Kozlov (kuva Asko Saarelainen)

Putrolainen totesi omaavansa realistisen näkemyksen Inarin kehittämisessä. Venäjän lakien mukainen kansainvälinen rajanylityspaikka vaatii paljon rahaa. Ensimmäisessä vaiheessa tavoitteena on varmistaa tavaraliikenne yritystoimintaa varten ja tämän jälkeen kehittää yksittäisten ryhmien mahdollisuutta ylittää raja. – Tämä vaatii erittäin paljon työtä ja rahaa, mutta tätä työtä täytyy vain tehdä myös sen takia, ettei raja mene Inarissa kokonaan kiinni.

Opettajien vaihtoa keväällä

Lieksan sivistysjohtaja Arto Sihvosen ja Putrolaisen välisissä keskusteluissa sovittiin kouluyhteistyön käynnistämisestä opettajien vaihdolla ensi keväänä. Jatkossa vierailuja voitaisiin tehdä tiettyjen koulujen/luokkien välillä, esimerkiksi niiden kohteena voisivat olla alakoulussa venäjää opiskelevat lapset. – Tärkeää on, että vierailuun osallistuvat koululaiset voisivat olla mukana normaalissa koulutyössä rajan molemmin puolin, Sihvonen muistuttaa. Samalla haetaan ulkopuolisia rahoitusvaihtoehtoja toiminnalle.

Mujejärvellä on mahdollisuus opiskella valinnaisaineena myös suomen kieltä, mutta ryhmässä on mukana vain muutamia lapsia, Putrolainen kertoo. – Lentieran kylässä olisi paljon halukkaita suomen

opiskelijoita, koska he katsovat Suomen televisiota, mutta heillä ei ole opettajaa totesi kyläpäällikkö Sergei Kozlov. Opiskelijavaihdon lisäksi mujejärveläisiä kiinnostaa musiikki- ja käsityöryhmien välinen yhteistyö. Ontajärvellä ja Mujejärvellä on suomalaisia ja karjalaisia lauluja esittävät kuorot.

Sotahistoriaa ja luonnontuotteita

Vararehtori Arto Turpeinen tiedusteli vierailta, miten paikallinen väestö suhtautuu suomalaisiin sotahistorian harrastajiin? – Aukkaat suhtautuvat hyvin myönteisesti suomalaisiin matkailijoihin, mutta tässä yhteydessä tulee muistaa, että sama sota nähdään eri tavalla, Tamara Putrolainen vastasi. Heillä ei tykätä siitä, että suomalaiset tulevat kertomaan, mikä on oikea versio sodasta, Putrolainen muistutti.

Kokonaisuutena esimerkiksi Lieksanjokea hyödyntävä matkailu muodostaa merkittävän tulevaisuuden yhteistyöpotentiaalin. Lieksalaisia yrittäjiä vierailee Mujejärvellä tammi-helmikuussa 2014, jolloin tavoitteena on miettiä yhdessä kiinnostavien matkailupaikkojen hyödyntämistä. Yritystapaamisen yhteydessä keskusteltiin myös luonnontuotteiden kuten marjojen, sienien ja kalojen toimittamisesta lieksalaiselle elintarviketeollisuudelle.

Puuntuonti lisääntyy

Vuoden 2013 aikana puun tuonti Inarin tilapäisen rajanylityspaikan kautta on jäänyt selvästi alkuvuoden yhteistyöneuvotteluissa esitetyistä tavoitteista. – Marraskuun loppuun puuta on tullut Inarin kautta noin 47 000 kuutiometriä, kertoo Lieksan rajavartioaseman päällikkö Markku Hassinen.

Tuontipuun vähäisyyteen on vaikuttanut Venäjällä voimassa ollut havupuuta koskenut vientiin oikeutettujen yritysten luettelo, jonka takia kaikki yrittäjät eivät ole voineet jatkaa puunkuljetusta. Nyt tämä kaupan este on poistettu kokonaan.

Myös havukuitupuun markkina-tilanne on ollut haasteellinen parin viime vuoden aikana, kertoo Harvestia Oy:n tuontipäällikkö Timo Hartikainen. Havukuidulla ei ole ollut riittävää käyttöä sekä Suomessa että Venäjällä, hän jatkaa. Sahat vetävät tukkia tällä hetkellä hyvin.

- Vuoden 2014 aikana on tavoitteena merkittävästi kasvattaa puuntuontia ja tämänhetkisen sopimustilanteen pohjalta voi ennustaa paluuta normaalivuosien tasolle, Hartikainen arvioi.

Harvestia Oy tuo puuta Inarin kautta Vapo Timber Oy:n Lieksan

Mujejärven piirihallinnon johtaja Tamara Putrolainen ja Lieksan kaupunginjohtaja Esko Lehto allekirjoittamassa yhteistyösopimusta (kuva Asko Saarelainen)

ja Nurmeksen sahoille sekä Powerflute Oyj:n Kuopion tehtaalle. Puun tuontia Inarista on mahdollisuus lisätä, koska Lentieran alueen lisäksi sitä voidaan tuoda taloudellisesti kannattavasti noin sadan kilometrin säteellä rajasta myös Voloman ja Pieningän alueilta.

- Inarin rajanylityspaikan toimivuus on tärkeää puun tuonnin jatkuvuuden kannalta. Volyymia ei kannata kasvattaa, jos raja ei vedä muistuttaa Hartikainen. Toki kustannuskehitys Venäjällä voi muodostaa tulevaisuudessa myös uhkakuvan puun tuonnille, hän jatkaa.

Asko Saarelainen

Lieksan kansalaisopiston rehtori

Repola-seura ry:n vuosikertomus toimintakaudelta 1.3.2013–28.2.2014

1. Hallitus

Repola-seura ry:llä oli 28. toimikausi, jota toteutti Joensuussa 16.3.2013 pidetyssä vuosikokouksessa valittu hallitus. Hallitus on kokoontunut kolme kertaa ja pöytäkirjoihin on kirjattu yhteensä 48 §:ää. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Pertti Rannikko, varapuheenjohtajana Ville Pääntönen, taloudenhoitajana Tuula Kilpeläinen, jäsensihteerinä Päivi Kiiskinen, sihteerinä Lea Tserni-Puittinen ja varsinaisina jäseninä Valentina Afanassieva ja Raimo Määttä. Käytännön toiminnasta ovat vastanneet hallituksen nimittämät Repolaisen toimituskunta, Repolan matkan järjestelytoimikunta ja nettisivuista vastaava työryhmä.

2. Jäsenistö

Toimikauden lopussa seurassa oli 124 vuosijäsentä ja 57 ainaisjäsentä, minkä lisäksi jäsenluettelossa on useita kymmeniä perhejäseniä. Toimintavuoden aikana seuraan liittyi 14 uutta vuosijäsentä ja kaksi ainaisjäsentä. Jäsenistö asuu ympäri Suomea, mutta jonkinlaisia tihentymäalueita ovat Pohjois-Karjala ja Helsingin seutu.

3. Julkaisutoiminta

Jäsenlehti Repolaisesta julkaistiin toimikauden aikana neljä numeroa (numerot 64–67). Kutakin numeroa on painettu 210–220 kappaletta, minkä lisäksi se on ollut heti ilmestyttyään luettavissa myös seuran kotisivuilla. Paperiversiota postitettiin yhteistyökumppaneille rajantakaiseen Karjalaan 14 kappaletta ja Suomeen 7 kappaletta.

4. Muu toiminta

Seuran järjestämälle Repolan matkalle 12.–15.7.2013 osallistui 10 henkilöä. Seura järjesti yhdessä Lieksan kansalaisopiston kanssa 31.10.2013 Lieksassa yleisötilaisuuden ”Metsät ja matkailu yhdistävät Lieksan ja Mujejärven”.

5. Talous

Hallitus noudatti taloudenpidossa erittäin tiukkaa linjaa, sillä kulut kohdistuivat lähes kokonaan Repolaisen painatukseen ja postitukseen. Jäsenmaksujen ohella tuloja saatiin myymällä *Aunuksen Repola* -kirjaa tilikauden aikana 13 kappaletta. Tilikauden 1.1.–31.12.2013 alijäämä oli tuloslaskelman mukaan 150,56 €. Tiliotteen mukaan tilin saldo 31.12.2013 Polvijärven OP:ssa oli 2 992,23 €.

Hallitus 1.3.2013 – 28.2.2014

Pertti Rannikko, *puheenjohtaja*, p. (013) 717422
Huhtilammentie 945, 82160 OSKOLA
pertti.rannikko@uef.fi

Ville Pönttönen, *varapuheenjohtaja*, gsm 040 5111 560
Kauppakatu 10a A 1, 80100 JOENSUU
ville.panttonen@gmail.com

Lea Tserni-Puittinen, *sihteeri*, gsm 050 5204121
Kylänlahdentie 24, 81810 JAMALI
lea.tsernipuittinen@lieksa.fi

Tuula Kilpeläinen, *taloudenhoitaja*, gsm 044 330 5529
Niemiskyläntie 51, 88900 KUHMO
tuula.kilpelainen@iki.fi

Päivi Kiiskinen, *jäsens sihteeri*, gsm 050 599 1364
Kiehiskuja 3, 80140 JOENSUU
paivi.kiiskinen1@gmail.com

Valentina Afanassieva, gsm 040 716 5151
Torikatu 3 D 25, 80110 JOENSUU
valafa@saunalahti.fi

Raimo Määttä, gsm 0400 273365
Teollisuuskatu 11, 80100 JOENSUU
mediamaatta@gmail.com

Vuosikokous 29.3.2014 klo 13 Joensuussa

Repola-seura ry:n vuosikokous pidetään lauantaina 29.3.2014 Joensuussa Ortodoksisessa Kulttuurikeskuksessa (Kauppakatu 44) klo 13 alkaen. Tilaisuuden aluksi Teuvo Kuivalainen kertoo kuvin ja sanoin Ontajärven kylästä sekä Öllölän ja Ontajärven kylien yli 20 vuotta kestäneestä yhteistyöstä (lyhyt Ontajärven esittely löytyy Repolaisen 64 sivulta 9–12). Varsinainen vuosikokous alkaa noin klo 14. Esillä ovat sääntöjen 10. pykälän mukaiset asiat (mm. vuosikertomus, tilinpäätös, vastuuvapauden myöntäminen, toimintasuunnitelma, talousarvio ja hallituksen jäsenten valinta). Vuosikertomus on tämän lehden sivulla 18.

Tilaisuudessa on kahvitarjoilu. Tervetuloa!

Heinäkuussa Repolaan

Repola-seura järjestää jälleen ensi kesänä matkan Repolaan. Matka-ajankohta on 11.–14. heinäkuuta. Mikäli kiinnostusta riittää, menomatka voidaan tehdä Ontajärven kautta ja olla siellä ensimmäinen yö (ks. tarkemmin tämän lehden sivulta 3). Pyydämme matkasta kiinnostuneita ilmoittautumaan alustavasti ja kertomaan mielipiteensä Ontajärvellä käynnistä huhtikuun loppuun mennessä Pertti Rannikolle (yhteystiedot löytyvät edelliseltä sivulta).